

Poštovní holub.

Život dvou set čtyřiceti vojínů francouzských, do té chvíle chabře hájících vydobytou tvrz v Alžiru, visel již na nitce, ba zdál se býti rozhodnut.

Vznášelo se to jaksi v tom dusném, žhavém vzduchu, v němž všecken ryk válečný stíchl. I obléhající nepřítel u vědomí jistého vítězství sklonil zbraň vražednou, nikoli však únavou nýbrž toliko, by rozmnožil útrapy Francouzů, jež držel jak v kleštích sevřené.

Zdánlivý mír, který zavládl v ohromném táboře obléhajících, tuzemských povstalců, nejenom počtem silnějších, zbraní i nábojem výborně opatřených, ukrutných, lstivých, blouznících fanatiků, byl válečnými útrapami i žízni zmocněným Francouzům pravou mukou. Neboť ve tvrzi, pod děsným úpalom, který dostoupil vrcholu, zhybnula na troud spálená tráva, všechny studny byly vypráhlé a jak výše rozpálené, v celé tvrzi ni krůpěje vody k ovlažení rozpálených útroh, vše prahne, vše pálí, obuv, oděv i zbraň v rukou, nikde jediné kapky, toliko tam v matné dálavě, tam tolik vody, tam dvě moři snoubí se v jeden celek nerozlučný, nebes klenba nekonečná i nekonečný oceán. A k tomu zuří ve tvrzi zimnice, panuje hlad i náboj dochází.

Na skvěle modré obloze neviděti mráčku, ale té, ač zbědované, přece dosud statné posádce zdá se, jak by tam vysoko nad nimi hrozná příšera — smrt žízni a hladem — zavěsila na obloze černou perut svou, číhající na okamžení, by, nesouc zkázu, stělou vrhla se v prostřed tvrze, jako vrhá se střelbité ostříž na kořist svoji a je všechny zardousiti chtěla.

A proč ten klid nepřátel? Proč váhají divé ty hordy vtrhnouti a v prach zašlapati nenáviděnou vlajku francouzskou, jež měla býti zde, v těchto stepích jasným majákem lidskosti a osvěty, proč váhají v silené vřavě válečné prolítí krev a utratiti duši, která nechce znáti mrav i bohy jejich?

Vždyť všichni chrabří ti synové Francie hotovi jsou zemřítí, tak přísahali své matce vlasti, tak ve sterých bojích dokázali.

Již den druhý trvá to děsné napjatí, jež dohání tak mnohé k smělému zoufalému výpadu, který znamenal by vrhnouti se jisté záhubě vstříci a byl by zároveň zradou a zhanobením praporu.

Když tu třetího dne kapitán přehlížel své čety, zmocnilo se ho nemalé překvapení. Ba nikoli s pocitem milým, jako jindy, kdy čítal své junáky, přehlížel řady svých vojínů. Byly čety nemálo profídle, ne tak bojem, jako spíše nemocí a ti, kdož nezachvácení zlou zimnicí, trpěli nevýslovně následkem neskonalých útrap duševně i tělesně. Proto podivil se kapitán, když shledal čety své v plném

počtu a když zřel hochům svým okem v oko.

Tu dělo se v posádce něco neobyčejného. Ta tam byla chabost a jich smrtelná únava, jen vztek zimnicí plál vojákům z očí. Tomu mocnému vzrušení porozuměl zkušený velitel, neb na první pohled poznal, že nastala chvíle, jež bývá ve válce nejtěžší, že přiblížil se okamžik, kdy rozkaz přestává býti rozkazem, vojáci vojáky, kdy hrozná utrpení činí z nich sílence vrhající se slepě za šílenými hesly.

S taseným kordem postavil se před kolnu, by sám dal rozkazy. Prvé však nežli své hochy oslovil, předstoupil před něho nejstarší sergeant celé posádky, který vzdav mu čest pravil:

“Kapitáne odsud mne k smrti, my tvých rozkazů neposlechnem!”

“Mluv nešťastný!” zvolal kapitán. “Co hodlate učiniti?”

“Nelze nám dále snášeti hrozných muk, pod jichž tíhou zmocňuje se nás šílenství, — proto přísahali jsme, že dnešního jitra buď jak buď společně zemřeme, vrhneme se neprodleně nepříteli vstříci; smrt nám bude milostivou vysvoboditelkou.”

“A co Francie, vaší otcové, vaše matky, ženy, děti?” zahřměl kapitán, leč hlas jeho vyzněl bez odpovědi.

Vojáci neodpovídali. V tom smrtelném utrpení nevzpomínali více na shledání, rozžehnali se navldy se svými drahými i s vlastí.

“Nuže hoši, do večera sečkejte s výpadem, hodina večerní přinese vám spásu,” mluvil kapitán, okazuje, jasnou naději jsa ozářen, k nebesům, “a pak-li nikoli, pak svažte mne a vytrhněte.”

Slova velitelova dozněla a vojákům vracela se klidná mysl a poslední rozkaz svého velitele chtěli vykonati.

Rudá koule zapadajícího slunce stkvěla se na západě. Ve chvíli této měl osud Francouzů býti rozhodnut.

Na povýšeném místě před vojiny svými stál kapitán, stopuje dechem utajeným, jak pozvolna chýlí se slunce svému západu; jakmile ono zmizí, pak veta po vši naději, pak svítí jim a jich praporům v tomto okamžení naposledy a zítra zasvitne zář jeho nad společným všech hrobů.

Pojednou s sebou velitel prudce trhl, z úst jeho vydrál se radostný výkřik a ruka jeho u vytržení povznesla se k jasné dosud obloze — poslední naděje ho nezklamala.

Objevil se tam v dáli na obzoru jedva znatelný bod. Zraky vojáků v němém úžase upjaly se naň. Viděl tam na jasném blankytě cosi nadpřirozeného, tajuplného, jakás radostný pocit zmocnil se jich, který zapuzoval veškerou zoufalost. Pozorovali blízkí se bod s onou dychtivostí, s kterou pozorují lodníci na pustou výspu vyvržení plující k nim zachraňovací loď. Chvílemi zdálo se jim, jak by bod

ten tkvěl stále na jednom místě, hned zas podobalo se, jak by, mocnou silou vymrštěn, zjevil se zas na místě jiném, jako když za jasné noci na obloze hvězda náhle zmizí a jiná opodál vytryskne. Rychlostí úžasnou blížil se bod chvílemi, na to však zas zmizel zraky vojáků.

Posléz stával se bod ten znatelným, již zřejmo bylo, že bodem tím jest pták holub, poštovní holub, jediný to tvor, jenž spojoval je s ostatním světem, jediný to přátelský posel, který mohl k nim v čas doraziti a přinésti důležité, snad spásné zprávy. Dospěv v divokém letu nad pevnost a stáhnuv křídla padal holub plnou vahou útlého těla kolmo dolů, jen chvílemi bezmocně mávaje křídly, až klesl u nohou kapitánových.

Chvatně přiskočil tento k poslu a odvázel z pod hrdélka bílý proužek, četl obsah jeho.

Mezitím umíral holub za hrobového ticha zraněn byv útoky dravého ptactva, schvácen obrovskou poutí, rose bílé chvějící se perutě krůpějemi rozpěněné krve. Umíral po vykonané povinnosti klidně, jen jemný záchvěv a rychlé oddychování bylo známkou zhasínajícího života.

“Vytrvalost”, četl kapitán obračeje lístek zmírajícím poslem přinešený, “zítra o polednách dorazí dvojnásobná přesila našich.”

Jásavý výkřik vydrál se z prsou všech, několik těch slov znamenalo život, povstání z hrobu.

A tu když nebezpečí minulo, jasná mysl opanovala opět rozpálená čela vojáků, tuť v srdce všech drala se mocná vzpomínka na domov, na druhé duše tam v dálné Francii. Vzpomínal tu mnohých svých starých rodičů, jimž jedinou útěchou, radostí, jediným živatelem byl, jiný opět všecek šťasten vzpomínal ženy i dítek svých, s nimiž tak těžko se byl již navždy rozloučil a jimž byl opět navrácen.

A dvě stě čtyřicet Francouzů, kteří dávno modlitbě odvykli, vysílalo v blahém rozchevnutí k nebesům vroucí dik za zázračné jich životů i cti zachránění, jež přinášel jim právě dokonávající — poštovní holub č. 13.

Eduard Srb.

Americká spravedlnost.

Následkem volebního ruchu v dnech posledních zůstal u širšího obecnstva nepovšimnut výsledkem soudního přelíčení v Pittsburgu proti vyšším důstojníkům miličním, Streatorovi a Hawkinsovi, pro týrán, jehož dopustili se na vojáku Jamsovi.

Výpověďmi svědků bylo nade vši pochybnost zjištěno, že obžalovaní skutku za vinu jim kladeného se dopustili. Mladistvý a ohulvý Jams za to, že povolal “Hurrah” Bergmanovi, když potrestati chtěl Fricke za útrapy, jež dělnictvu připravil, byl na rozkaz obou jmenovaných důstojníků týrán způsobem tak barbarským, jak by si toho nedovolil ani pověstný tyranové vojenství v Evropě. Podobný přečin potrestán by byl tam jednoduchým vězením, ve

svobodné Americe byl vinník pověšen za palce, což samo o sobě jest trestem velice ukrutným, poněvadž může mít za následek stálé porušení tělesného zdraví, potom ostříhán mu vlas a oholen vous po jedné straně a ubožák za zvuků potupného pochodu z ležení vyhnán.

Porotci, již měli rozhodnouti o vině neb nevině obžalovaných, byli ihned přesvědčeni, že skutek miličních důstojníků byl nezákonný a trestuhodný a proto okamžitě se rozhodli pro výrok “vinnen”.

Avšak tu opět objevila se nestoudná stranickost pennsylvanských soudců, kteří vždy staví se na stranu kapitalistů a škodů dělnictvu.

Nejvyšší soudce pennsylvanský Paxson nestyděl se, jak všeobecně známo, vystoupiti ve své soudcovské hodnosti proti dělníkům, kteří hájili se před útoky rotý pinkertonské a podporovali žalobu pro velezradu, která proti nim za to byla vznešena.

V soudním přelíčení proti Streatorovi a Hawkinsovi zaujal jiný pennsylvanský soudce nepřátelské stanovisko oproti dělníkům a nadřezoval obžalovaným, poněvadž významovali se svou nenávisť k dělnictvu: byl to soudce Porter. Tento sluha zákona na vzdory vypořádím svědků dal porotcům instrukci příznivou obžalovaným; a když porotci nemohli sjednotiti se na výroku “nevinen”, jednoduše je soudce zavřel. To účinkovalo. Páni porotci po delším závěrečném konečně se usnesli, že vzpurní důstojníci jsou “nevinní”.

Avšak, že Streatora a Hawkinse přec považovali za hodny trestu, svědčí ta okolnost, že přisoudili jim zaplacení velké části soudních útrat.

Stranickým chováním vzorného tohoto soudce zmařena byla trestní žaloba proti vzpurným a ukrutným důstojníkům pro týrán a tak nezbyvá Jamsovi nic jiného, než cestou civilního práva žalovati je na odškodné a bolestné. Avšak nebude působiti zde soudcovský vliv ve prospěch krutých miličáků?

Jednání pennsylvanských soudců v případech vyjmenovaných vzbuzuje oprávněnou obavu, že v nastávajících procesech proti homesteadským dělníkům pro vraždu a velezradu obžalovaným, budou znamenití soudcové pennsylvanští všemi prostředky působiti na porotce, aby rozhodli proti dělníkům.

§ Příšerný zločin spáchan byl těchto dnů na samotě Grange-Forest blíž Besangonu. Na oné samotě bydlili manželé Jouffroyovi se svými dětmi, 12letým hochem a sedmiletou dívkou. Onehdy v noci vloupali se na samotu zločinci a vnikli do ložnice Jouffroyových a usmrtili je ranami těžkého kladiva. Toliko děvčátko nepodlehlo svým ranám a po pět dnů nešťastné dítě, těžce raněno, leželo vedle mrtvol svých rodičů a svého bratra. Když po pěti dnech zločin náhodou pozorován, byla ubohá dívka již v posledním tážení a zemřela, než přišla komise, aniž byla s to pronést slova, ačkoli se zdálo, že rozumí tomu, co jí bylo praveno. Poněvadž manželé Jouffroyovi neměli nijakých nepřátel, mohla býti předmětem ku zločinu toliko loupež. Má se za to, že pachatel tohoto zločinu je totožný s lupičem, který několik neděl před tím v Thise blíž Besangonu přepadl ve spánku manžele Bernardovy, jež zranil smrtelně kladivem, kteří však mohli z hrozných ran býti vyléčení.